

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

30 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Cobzac Elena,

Judecători – Boico Victor, Țurcan Anatolie,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu și de către inculpatul Zaharia Teodor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2021, în cauza penală în privința lui,

Zaharia Teodor X, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 23.05.2018 – 08.12.2018

instanța de apel: 01.02.2019 – 31.01.2020

15.09.2020 – 25.02.2021

instanța de recurs: 20.05.2020 – 18.08.2020

26.04.2021 – 30.06.2021

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 28 noiembrie 2018, Zaharia Teodor a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal și condamnat la o pedeapsă de 10 (zece) ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Conform art. 85 alin. (1) Cod Penal, lui Zaharia Teodor s-a adăugat parțial la pedeapsa aplicată prin prezenta hotărâre, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Rezina din 12 mai 2017, fiindu-i stabilită definitiv închisoare pe un termen de 12 (doisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Cererea procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare în mărime de 6090 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Zaharia Teodor la data de 01 decembrie 2017, aproximativ ora 2000, aflându-se în stradă în s. Răculești raionul Criuleni, în preajma gospodăriei concubinei Zolotova Alexandra, în urma unor relații ostile anterioare, urmărind scopul de a omorî, intenționat, i-a aplicat lui Gogu Dumitru o lovitură cu un cuțit

de bucătărie într-o zonă de importanță vitală a corpului, cauzându-i o plagă în regiunea cervicală pe stânga, însă acțiunile sale nu și-au produs efectul din motive independente de voința sa.

Acțiunile lui Zaharia Teodor au fost încadrate în baza art. 27, 145 alin.(1) Cod penal, după semnele calificative: tentativa de omor a unei persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Brînză Alexei, în numele inculpatului Zaharia Teodor, prin care a solicitat casarea sentinței, recunoașterea lui Zaharia Teodor vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și stabilirea unei pedepse penale sub formă de închisoare în limita minimă a sancțiunii prevăzute de acest articol. În temeiul art. 90 Cod penal, a suspenda condiționat executarea de către inculpat a pedepsei penale cu închisoare pe un termen de probă minimal.

3.1 În susținerea apelului avocatul Alexei Brînză a invocat că:

- conform rechizitoriului, Zaharia Teodor este învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27,145 alin. (1) Cod penal, în tentativa de omor a lui Gogu Dumitru, în circumstanțele indicate în învinuire. Pe când conform probelor cercetate în ședința de judecată, în ansamblu, rezultă că la momentul conflictului iscat între inculpat și partea vătămată, nimeni nu a conștientizat faptul tentativei lui Zaharia Teodor în comiterea omorului lui Gogu Dumitru, toți au înțeles aceasta ca o simplă bătaie între ei;

- conflictul s-a iscat ca urmare a acțiunilor ilegale a părții vătămate care s-a deplasat împreună cu martorii Covalciuc Nicolae și Croitor Eugen la domiciliul inculpatului, unde ultimul i-a preîntâmpinat să nu se apropie de el și să-l lase în pace, căci în caz contrar îi taie, luând spontan un cuțit de bucătărie de pe masă din antreul casei unde toți se aflau. Iar partea vătămată Gogu Dumitru împreună cu martorii Covalciuc Nicolae și Croitor Eugen nerenunțând la scopul lor de a-l maltrata pe inculpatul Zaharia Teodor, apropiindu-se de el, ultimul i-a aplicat o lovitură cu un cuțit, cauzându-i o plagă în regiunea gâtului lui Gogu Dumitru, căci el s-a năpustit primul la inculpat;

- circumstanțele enunțate le confirmă și inculpatul, care a declarat că, a aplicat această lovitură cu scopul de ai speria pe partea vătămată și martorii Covalciuc Nicolae și Croitor Eugen ca ultimii să părăsească domiciliul său și să nu fie agresat de ei. Dar nu a dorit să-l omoare pe Gogu Dumitru și prin declarațiile martorilor Zolotov Dumitru și Zolotova Alexandra. Astfel, potrivit acestor declarații precum și conform Raportului de expertiză medico-legală efectuat în privința părții vătămate nu rezultă

intenția lui Zaharia Teodor de a-l omorî pe Gogu Dumitru, dar a aplicat lovitura cu cuțitul în scop de apărare și să-i sperie;

- acțiunile lui Zaharia Teodor urmează a fi calificate doar ca huliganism agravat prevăzut de art. 287 alin. (3) Cod penal, căci conflictul sus descris s-a finisat la poarta domiciliului inculpatului, însă instanța de judecată nu a dat apreciere obiectivă probelor cercetate în ședința de judecată, motiv din care a efectuat o calificare greșită a acțiunilor inculpatului.

4. La data de 03.01.2019 și 15.01.2019, inculpatul Zaharia Teodor, a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2020, a fost admis apelul avocatului Brînză Alexei în numele inculpatului Zaharia Teodor, cât și apelul inculpatului Zaharia Teodor, casată parțial sentința în partea executării pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care în baza art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, s-a redus din pedeapsa stabilită lui Zaharia Teodor cu 182 (una sută opt zeci și doi) zile, în rest sentința a fost menținută fără modificări.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Svetlana Țurcanu și inculpatul Teodor Zaharia.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 august 2020, au fost admise recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana și inculpatul Teodor Zaharia, casată parțial decizia în partea aplicării prevederilor alin. (5) al art. 385 din Codul de procedură penală și dispusă rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2021, au fost admise apelurile avocatului Brînză Alexei în numele inculpatului și a inculpatului Zaharia Teodor, casată parțial sentința în partea executării pedepsei, și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care conform art. 385 alin.(5) cod de procedură penală, pentru perioada aflării în detenție Penitenciarul nr.13, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în calitate de prevenit de la 04.12.2017 până la 28.11.2018, ce constituie 358 zile, s-a redus pedeapsa stabilită inculpatului Zaharia Teodor cu 358 zile.

8.1 În motivarea soluției instanța de apel menționat că, necesitatea conformării indicațiilor expuse de instanța ierarhic superioară față de instanța de rejudecare, este stipulată de prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, care indică expres că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii, în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

A reținut că inculpatul Zaharia Teodor a fost deferit justiției pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 28 noiembrie 2018, Teodor Sergiu a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal și condamnat la o pedeapsă de 10 (zece) ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal lui Zaharia Teodor s-a adăugat parțial la pedeapsa aplicată prin prezenta hotărâre, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Rezina din 12 mai 2017, fiindu-i stabilită definitiv închisoare pe un termen de 12 (doisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 28 noiembrie 2018, cu includerea în acest termen a perioadei deținerii lui Zaharia Teodor în stare de arest preventiv din data de 02 decembrie 2017 până la 28 noiembrie 2018. Măsura preventivă - arestul preventiv, aplicată în privința lui Zaharia Teodor, a fost menținut până la intrarea sentinței în vigoare. Cererea procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare în mărime de 6090 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost soluționată soarta corpurilor delictive, ca urmare, în această parte decizia instanței de apel fiind menținută prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 august 2020.

A mai reținut instanța de apel că, pe parcursul examinării cauzei inculpatul Zaharia Teodor a contestat condițiile de detenție, degradante și inumane, cu solicitarea de a-i fi redus din termenul pedepsei, în temeiul art. 385 alin. (5) și 473² -473⁴ din Codul de procedură penală.

Potrivit raportului eliberat de Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău, s-a constatat că Zaharia Teodor a fost deținut în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în perioada 04.12.2017 - 28.11.2018, până la emiterea sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 28.11.2018, ce constituie 358 zile. studiind raportul prezentat de către Penitenciarul nr. 13, instanța de apel a stabilit că, informația cu privire la suprafața celulelor în care a fost deținut Zaharia Teodor se referă la o suprafață totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare. Prin prezentarea de către administrația

penitenciarului a datelor privind suprafața celulelor în care Zaharia Teodor a fost cazat, aflarea deținutului s-a aflat sub minimul acceptabil. Potrivit procesului verbal de reținere, Zaharia Teodor a fost reținut de către organele de drept la 02.12.2017, și ulterior la data de 04 decembrie 2017 plasat în Penitenciarul 13 – Chișinău, unde s-a aflat până la pronunțarea sentinței pe caz la 28 noiembrie 2018.

Instanța de apel a considerat că dificultățile cu care s-a confruntat inculpatul Zaharia Teodor pe parcursul detenției sale în perioada 04.12.2017 – 28.11.2018, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat și potrivit art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală, reducerea pedepsei lui Zaharia Teodor cu 358 (trei sute cincizeci și opt) zile.

9. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care invocând incidența *pct. 6), 10)* a dispozițiilor alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată;

- inculpatul Zaharia Teodor prin care neinvocând incidența dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

9.1 În susținerea cererii de recurs ordinar procurorul a invocat că:

- contestă decizia instanței de apel doar în partea ce ține de termenul pedepsei penale sub formă de închisoare pe care inculpatul Zaharia Teodor urmează să-l ispășească, fiind greșit redus termenul în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală;

- instanța micșorând pedeapsa aplicată inculpatului cu 358 de zile, în partea descriptivă a deciziei nu motivează această soluție. Or, instanța de apel urma să indice cu precizie calculul efectuat, temeiurile care au dus la micșorarea pedepsei și documentele care confirmă rațiunea reducerii pedepsei anume cu 358 de zile.

- la rejudecarea cauzei urmare a deciziei și la adoptarea hotărârii, nu s-a conformat motivelor instanței superioare și a pronunțat o hotărâre nemotivată, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului;

- instanța de apel nu poate să se pronunțe referitor la condițiile de detenție ale inculpatului doar în baza unui raport întocmit de instituția penitenciară care nu conține date privind existența condițiilor de detenție neconforme cerințelor legale;

- în raportul din 12.02.2021 nr. 2/c-79/21 prezentat de instituția penitenciară nu există informația privind existența condițiilor inumane și degradante de detenție. Este prezentată informația despre suprafața celulelor în care a fost deținut inculpatul, fără ca să fie indicat câte persoane au mai fost deținute în același timp într-o celulă cu inculpatul sau ce suprafață i-a revenit fiecărui deținut. Potrivit aceluiași raport, deținutul Zaharia Teodor nu a adresat petiții referitor la condițiile de detenție, iar administrația Penitenciarului 13 Chișinău a indicat că deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant fiindu-i garantat minimul de condiții a executării detenției. Pentru a constata încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție garantate de legislație, nu sunt suficiente doar rapoartele instituțiilor internaționale sau cererile prin care inculpatul declara greva foamei și fișele medicale la inițierea/declararea/continuare și renunțarea la greva foamei, de vreme ce inculpatul nu a înaintat o plângere referitoare la condițiile de detenție, iar motivul declarării grevelor era dezacordul cu sentința de condamnare, or, în acest sens ar dispărea sarcina probațiunii procesului penal, care în acest caz îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

9.2 În susținerea cererii de recurs ordinar inculpatul a invocat că:

- solicită să fie aplicate prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală și art. 473²-473⁴ Cod de procedură penală pentru deținerea în condiții inumane și degradante;

- în IP-13 Chișinău a făcut greva foamei pentru perioada 23.04.2020-20.06.2020 fiind deținut în condiții inumane și degradante (frig, umezeală);

- în urma deținerii în condițiile menționate a fost diagnosticat cu tuberculoză;

- s-a aflat în spital la IP 6 Pruncul în perioada din 04.06.2020-14.01.2021;

- nu a comis infracțiunea de tentativă de omor, el sa apărat, recunoaște parțial vina de cele întâmplate, scopul său a fost de se apăra;

- pe 01.12.2017 el de fapt a fost bătut de patru băieți și i-a fost furat telefonul mobil și un lanț din aur de 6 gr. Care i-a fost întors de către polițistul de sector;

- martorul Croitor Sergiu a dat declarații false;

- dosarul a fost falsificat și fabricat;

- acțiunile sale urmează a fi calificate doar ca huliganism agravat prevăzut de art. 287 alin. (3) Cod penal, căci conflictul sus descris s-a finisat la poarta domiciliului inculpatului, însă instanța de judecată nu a dat apreciere obiectivă probelor cercetate în ședința de judecată, motiv din care a efectuat o calificare greșită a acțiunilor inculpatului;

- s-a aflat în stare de arest din 02.12.2017-28.11.2018-IP 13 și 30.04.2020-prezent la IP-15 Cricova.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

10.1 Cu referire la recursul ordinar declarat de inculpatul Zaharia Teodor, Colegiul Penal reține următoarele.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data *25 februarie 2021*, în prezența procurorului, avocatului Corolevschi Gabriela și a inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d.19-22, vol. V), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de *23 martie 2021*, ora 14:00. Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din *23 martie 2021*(f.d.22, vol. V) se constată că, la data stabilită, în prezența procurorului a fost pronunțată decizia motivată.

Din materialele dosarului se constată că copia deciziei motivate, a fost expediată avocatului inculpatului, Corolevschi Gabriela și inculpatului, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere anexată la materialele cauzei(f.d.35, vol. V).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la *25 februarie 2021*, ședință despre care avocatul inculpatului, Corolevschi Gabriela precum și inculpatului au cunoscut, fiindu-le cunoscută și soluția pe caz.

În continuare, Colegiul Penal menționează că, inculpatul Zaharia Teodor a declarat recurs ordinar împotriva deciziei adoptate la caz, la data

de 24 mai 2021, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei Poșta Moldovei.

Așadar, în cauza deferită judecării Colegiul penal specifică faptul că pentru inculpatul Zaharia Teodor termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de 24 martie 2021, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de 22 aprilie 2021.

Prin urmare, recursul inculpatului Zaharia Teodor declarat la 24 mai 2021, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Totodată, Colegiul penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiș vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al inculpatului Zaharia Teodor este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

10.2 Cu referire la recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, Colegiul penal reține următoarele.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă temeuri care în mod evident nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei sau când argumentele formulate de recurent nu au un fundament juridic.

Lecturând textul recursului ordinar declarat de către procuror, Colegiul Penal constată că recurentul a indicat drept temei pentru declararea recursului ordinar *pct. 6) și 10)* prevăzut la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevăd, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, precum și sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Din cuprinsul recursului, în viziunea recurentului instanța de apel nu poate să se pronunțe referitor la condițiile de detenție ale inculpatului doar în baza unui raport întocmit de instituția penitenciară care nu conține date privind existența condițiilor de detenție neconforme cerințelor legale.

Dezacordul procurorului cu soluția instanței de apel în partea ce ține de termenul pedepsei penale sub formă de închisoare pe care inculpatul Zaharia Teodor urmează să-l ispășească, după sine fiind greșit redus termenul în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, Colegiul Penal îl consideră neîntemeiat, deoarece instanța de apel și-a motivat această concluzie, astfel, decizia recurată cuprinde motivele pe care instanța și-a întemeiat soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de lege și de art.6 CEDO.

Colegiul Penal menționează că, potrivit art.385 alin. (5) Cod de procedură penală, prevede că, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

În motivarea temeiurilor de casare invocate în recurs, procurorul face trimitere la faptul că, în raportul din 12.02.2021 nr. 2/c-79/21 prezentat de instituția penitenciară nu există informația privind existența condițiilor inumane și degradante de detenție, este prezentată informația despre suprafața celulelor în care a fost deținut inculpatul, fără ca să fie indicat câte persoane au mai fost deținute în același timp într-o celulă cu inculpatul sau ce suprafață i-a revenit fiecărui deținut. Potrivit aceluiași raport, deținutul Zaharia Teodor nu a adresat petiții referitor la condițiile de detenție, iar administrația Penitenciarului 13 Chișinău a indicat că deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant fiindu-i garantat minimul de condiții a executării detenției. Pentru a constata încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție garantate de legislație, nu sunt suficiente doar rapoartele instituțiilor internaționale sau cererile prin care inculpatul declara greva foamei și fișele medicale la inițierea/declararea/continuare și renunțarea la greva foamei, de vreme ce inculpatul nu a înaintat o plângere referitoare la condițiile de detenție, iar motivul declarării grevelor era dezacordul cu sentința de condamnare, or, în acest sens ar dispărea sarcina probațiunii procesului penal, care în acest caz îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Verificând conținutul deciziei instanței de apel în raport cu criticile aduse, Colegiul Penal constată inconsistența alegațiilor procurorului, dat fiind că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de casarea a sentinței și pronunțării unei noi hotărâri.

Astfel, instanța de recurs în prezenta speță nu acceptă criticile recurentului, precum că hotărârea instanței de apel este una nemotivată, deoarece instanța de apel corect a constatat în baza raportului eliberat de Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău, că Zaharia Teodor a fost deținut în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în perioada 04.12.2017 - 28.11.2018, până la emiterea sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 28.11.2018, ce constituie 358 zile. Studiind raportul prezentat de către Penitenciarul nr. 13, instanța de apel a stabilit că, informația cu privire la suprafața celulelor în care a fost deținut Zaharia Teodor se referă la o suprafață totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare. Prin prezentarea de către administrația penitenciarului a datelor privind suprafața celulelor în care Zaharia Teodor a fost cazat, deținutul s-a aflat sub minimul acceptabil. Potrivit procesului verbal de reținere, Zaharia Teodor a fost reținut de către organele de drept la 02.12.2017, și ulterior la data de 04 decembrie 2017 plasat în Penitenciarul 13 – Chișinău, unde s-a aflat până la pronunțarea sentinței pe caz la 28 noiembrie 2018.

Așadar, având în vedere considerentele Raportului anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentele sau Pedepselor Inumane și Degradante precum și Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 „Cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați” în raport cu Nota informativă nr. 7/C-2261/19 din 01 iulie 2019, instanța de apel justificat a constatat că detenția inculpatului Zaharia Teodor în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău a depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției (*spațiu supraaglomerat și care nu dispunea 4 m2, necesar să revină fiecărui condamnat*) și a atins pragul de severitate contrar legislației, fiind calificată ca tratament inuman și degradant.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar constată că instanța de apel călăuzindu-se de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care sancționează tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei, în coraport cu dispozițiile art. art.385 alin. (5) Cod de procedură penală, corect a constatat

că inculpatul Zaharia Teodor beneficiază de reducerea pedepsei aplicate cu 358 zile.

Generalizând cele enunțate, Colegiul Penal apreciază ca justificate concluziile instanței de apel, nefiind stabilite careva erori de drept, care a-r genera necesitatea intervenirii instanței de recurs în hotărârea atacată.

În concluzie, Colegiul Penal statuează, că în cauza dată criticile recurentului sub aspectul temeiurilor de casare, invocate în recursul ordinar declarat, sunt nefondate, fiind axate pe mențiuni de ordin general, ce poartă caracter de dezacord din punctul său de vedere, care în esență nu conțin o expunere concretă a temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală cu o motivare suficientă pentru a convinge instanța de recurs despre necesitatea temeinică de a interveni în hotărârile atacate.

În ansamblul circumstanțelor constatate, din motiv că temeiurile pentru recurs indicate în cereri nu și-au găsit confirmare, iar la examinarea recursurilor nu s-au depistat erori de drept, care ar impune soluția casării deciziei instanței de apel, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, ca fiind vădit neîntemeiat, iar recursul inculpatului Zaharia Teodor ca fiind declarat peste termen.

11. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2021, în cauza penală în privința lui *Zaharia Teodor XXXXX*, pe motiv că recursul procurorului în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, este vădit neîntemeiat, iar recursul inculpatului Zaharia Teodor este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 iulie 2021.

Președinte

Cobzac Elena

Judecători

Boico Victor

Țurcan Anatolie